

4. Poglavlje

Koliko vaše dijete vidi?

Mnoga djeca s poteškoćama vida nisu potpuno slijepa, nego slabovidna. Neka djeca vide razliku između svjetla i tame, ali ne mogu vidjeti predmete. Druga mogu vidjeti predmete ako su na određenim mjestima, pod određenim osvjetljenjem ili su određene veličine ili izražajne boje. Neka djeca vide pokrete.

Prije nego počnete s aktivnostima iz ove knjige, važno je utvrditi što vaše dijete može vidjeti. To će vam pomoći da aktivnosti radite na načine koji će mu **pomoći da najviše nauči**.

Ako vaše dijete slabo vidi, poznavanje načina na koji najbolje vidi također znači da ćete moći odabrati aktivnosti koje će mu **pomoći da najbolje iskoristi preostali vid**.

Korištenje vida ne uzrokuje njegov gubitak. Oči vašeg djeteta neće biti oštećene ako se služi vidom da si pomogne u aktivnostima.

Je li moje dijete potpuno slijepo ili slabovidno?

Ako niste sigurni vidi li vaše dijete barem malo, promatrajte:

Zatvara li oči
na jarkom
suncu ili
okreće
glavu
prema
svjetlu?

Približava li
predmete
očima?

Prati li
pokretima
glave
predmete
koji se
sporo
kreću

Naginje li glavu
uvijek na
određen
način?

Približava li svoju
ruku
očima i
udaljava
je od
njih?

Poseže li za
predmetima
koji ne
proizvode
zvukove?

Ako primijetite bilo koju od ovih radnji, možete saznati više o tome što one znače čitajući sljedećih nekoliko stranica.

Što može vidjeti moje dijete?

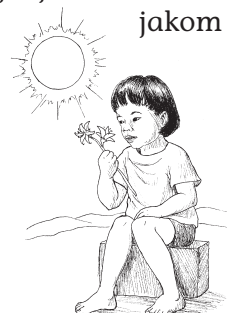
KAKVO SVJETLO POMAŽE MOM DIJETETU DA NAJBOLJE VIDI?

Neka djeca mogu imati problema s prilagodbom na promjene u količini svjetla. Isto tako, moguće je da vaše dijete pod nekim vrstama osvjetljenja vidi, a pod drugima ne.

Promatrajte škilji li vaše dijete ili se okreće od svjetla. Možda najbolje vidi kada svjetlo nije prejako ili je vrijeme oblačno.

Promatrajte voli li vaše dijete gledati stvari pri jarkom svjetlu. Možda najbolje vidi u jarko osvijetljenim sobama ili na jakom suncu.

Smjer iz kojega dolazi svjetlo može utjecati na ono što vaše dijete vidi. Probajte promijeniti položaj svjetla dok ona radi različite stvari, kako biste otkrili u kojem položaju najbolje vidi.

Da bi moglo vidjeti sitne detalje, ovom je djetetu potrebno svjetlo izravno iznad predmeta.

I vrsta svjetla može biti važna. Nekoj djeci odgovara svjetlo usmjereno na ono što gledaju. Drugoj odgovara raspršeno, ali jako svjetlo.

NA KOJOJ UDALJENOSTI MOJE DIJETE NAJBOLJE VIDI?

Većina slabovidne djece najbolje vide predmete udaljene za dužinu ruke. No, neka djeca najbolje vide predmete koji se nalaze vrlo blizu njihovu licu. Pažljivo promatrajte svoje dijete da biste vidjeli koliko daleko od lica voli držati predmete. To je vjerojatno udaljenost na kojoj najbolje vidi.

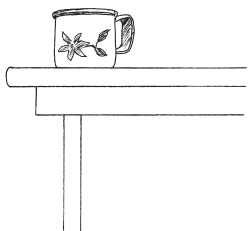
Ovo dijete najbolje vidi predmete kada su udaljeni za dužinu ruke ...

... ali ovo ih dijete najbolje vidi kada su blizu.

U KOM SMJERU MOJE DIJETE NAJBOLJE VIDI?

Iako većina djece najjasnije vidi predmete koji su ravno ispred njih, ona vide i predmete koji su sa strane, odnosno iznad ili ispod vidnog polja. Međutim, ponekad dijete ne vidi daleko sa strane. Isto tako je moguće da uopće ne vidi neka područja, kao što je područje ravno ispred njega, sa strane, ispod brade ili iznad očiju. Kako biste otkrili u kojem smjeru vaše dijete najbolje vidi, pažljivo promatrajte na kojoj udaljenosti voli držati predmete i kako nagnje glavu kada ih promatra.

Ovo dijete vidi samo predmete koji su sa strane. Da bi vidjelo predmet, ono mora zakrenuti glavu i pogledati predmet sa strane.

KOLIKE PREDMETE MOJE DIJETE NAJBOLJE VIDI?

Većina slabovidne djece najbolje vide velike predmete. Međutim, neka djeca vide samo malo područje ispred sebe. Ova djeca će lakše prepoznati male predmete nego velike. Promatrajte svoje dijete da vidite s kolikim se predmetima voli igrati.

Ovo se dijete voli igrati sa sitnim predmetima jer ih najbolje vidi.

Ovo dijete najbolje vidi velike predmete.

ZNA LI MOJE DIJETE KOLIKO SU PREDMETI UDALJENI?

Nekoj djeci je teško procijeniti koliko je neki predmet udaljen pa im se može dogoditi da, kada posežu za tim predmetom, pruže ruku predaleko. Isto tako mogu posezati nedovoljno daleko jer misle da je predmet bliže nego što stvarno jest. Da biste otkrili može li vaše dijete prosuđivati udaljenost, promatrajte može li pravilno dohvatiti igračke ili neke druge predmete.

Ovo dijete misli da je boca dalje nego što stvarno jest..

Ovo se dijete voli igrati tamno obojanom tavom jer je vidi bolje nego žlicu.

SVIĐAJU LI SE MOM DIJETETU ODREĐENE BOJE ILI RAZLIKA (KONTRAST) MEĐU NJIMA?

Neka djeca mogu vidjeti predmete koji su jarko obojani ili se nalaze na pozadini druge boje. Promatrajte daje li vaše dijete prednost određenim bojama, razlikama između boja ili uzorcima. To su vjerojatno boje i uzorci koje najbolje vidi.

ŠTO JOŠ UTJEČE NA VID MOGA DIJETETA?

Često se čini da dijete ponekad vidi bolje nego inače. To ne znači da se njegov vid promijenio, nego da nešto drugo utječe na to koliko vidi, kao na primjer:

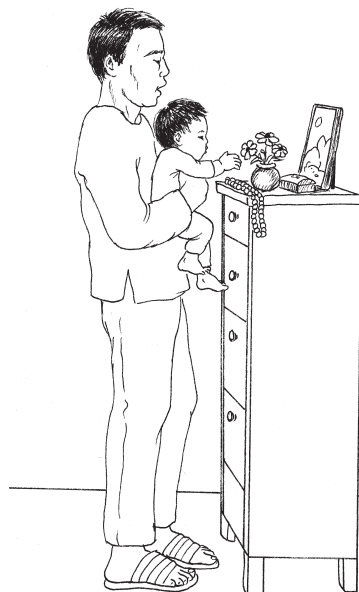
- je li mu predmet poznat
- koliko je umorno
- njegovo zdravlje
- uzima li neke lijekove
- je li sretno ili tužno

Vjerojatno ćete trebati pažljivo promatrati svoje dijete u različitim situacijama i u različito vrijeme da otkrijete koliko stvarno može vidjeti.

Kako pomoći djetetu da se koristi vidom koji ima?

Ako je vaše dijete slabovidno:

Dajte mu za promatranje mnogo različitih predmeta. To će ga ohrabriti da postane zainteresirano za svijet oko sebe i da se više služi vidom.

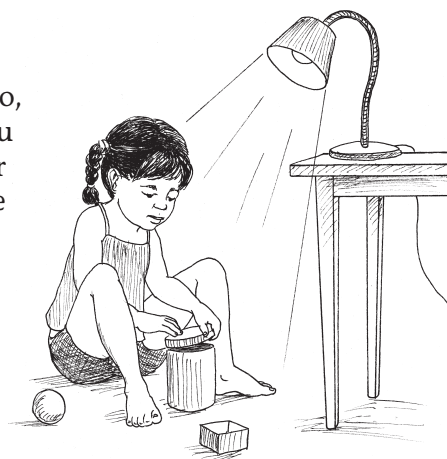
Jedan je način pokazivanja različitih predmeta šetnja po kući. Govorite o onome što vidite i ohrabrujte ga da dodiruje i uzima stvari.

Dajte svom djetetu da drži stvari ili se kreće na način koji mu pomaže da bolje vidi, čak i ako se to vama čini neobičnim. Na primjer:

Ako vaše dijete vidi samo malo područje ispred sebe, vidjet će više dok se kreće ako gleda gore, dolje, lijevo i desno umjesto ravno naprijed.

Ako je vaše dijete slabovidno, probajte promijeniti količinu svjetla, vrstu svjetla ili smjer osvjetljenja. Isprobajte što je najbolje.

Ako slabije vidi kada se promijeni osvjetljenje, naučite ga da na trenutak stane i pričekava da mu se oči prilagode.

Gledajte obraća li vaše dijete pažnju na određene:

- boje
- uzorke
- veličine
- kontraste boja

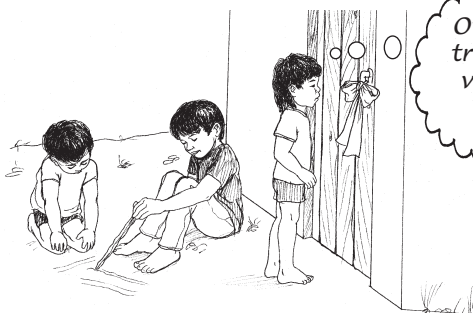
Ako je tako, možete iskoristiti to zanimanje da mu pomognete pri učenju i kretanju.

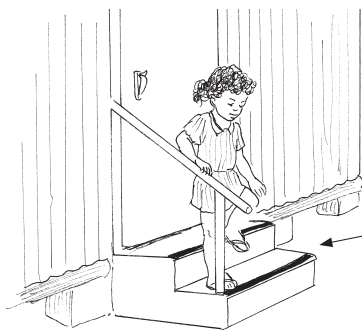
Da bi privukla djetetovu pažnju, majka kotrlja jarko obojenu loptu preko bijele tkanine.

Upotrijebite jarke boje za označavanje rubova predmeta ili mjesta. To će mu pomoći da nauči prepoznavati mjesta i oblike.

Kada bude starije, jarko obojene trake, tkanine ili predmeti mogu mu pomoći da zna gdje se nalazi.

Ovdje je žuta traka. Ovo su vrata mog prijatelja Joséa.

Jarko obojena traka ili jarka boja mogu pomoći djetetu da zna kada se mijenja visina poda.

Hoće li se mom djetetu vid pogoršati?

Da biste odgovorili na ovo pitanje, trebate znati što uzrokuje poteškoće s vidom vašeg djeteta. Za više informacija, pogledajte poglavlje "Zašto djeca gube vid i što mi možemo učiniti?" na str. 155.